

Total Pages : 3

End Semester Examination of Semester-I, 2015

Subject : SANSKRIT (UG/HONS)

Paper : II (Theory)

Full Marks : 40

Time : 2 Hrs

The figures in the margin indicate the marks corresponding to the question

Candidates are requested to give their answers in their own word as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

1. अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् -
(Answer any one of the following questions) : 10x1=10
 - a) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटक्स पाठ्यांशमवलम्ब्य महाकवि कालिदासस्य प्रकृतिचेतना आलोच्यताम्।
 - b) कालिदासकृते अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटक्स वर्णितस्य चतुर्थाङ्कस्य श्रेष्ठत्वं प्रतिपादयत।
2. अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च व्याख्या कार्या -
Explain any one of the following in Sanskrit language and devnagari script (any one) : 1x7=7
 - a) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्मलक्ष्मीं तनोति।

(2)

इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी।

किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्।

- b) अर्थो हि कन्या परकीय एव
तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः।
जातो ममायं विशदः प्रकामं
प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा॥

3. अधस्तनयोः कस्यचिदेकस्यः भावसम्प्रसारणं कुरु। 1x4=4
(Amplify the idea any one of the following)

- a) आ परितोषाद्दिदुषां न साधु मन्ये प्रयोगविज्ञानम्।
b) सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः।

अथवा

OR

प्राकृतभाषातः संस्कृतभाषायामधस्तनानां एकस्याः पङ्क्तेः विपरिणामः कार्यः
- 1x4=4

Render-Verbatim into Sanskrit either of the following
extract :

- a) भो दिदृं। एदस्सं मअआसीलस्स रण्णे वअस्सभावेण णिव्विण्णो।
अअं मओ अअं वराहो अअ सददुलो चि मज्झण्णे वि
गिह्यविरअपाअवच्छआसु बणराईसु आहिण्डीअदि अडवीदो अडवी।
b) ण हु जस्सि कस्सिं पि। एसो दुव्वासे सुलहकोबो महेसी। तह
सविअ वेअवलुप्फुल्लाए दुव्वाराए गईए पडिणिवुत्तो।

(3)

4. अधोलिखितेषु संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं देयम्।
Answer any two of the following questions in Sanskrit
language and devnagari script : 2x2=2

- a) परिहासविजल्पिनं सखे परमार्थेन न गृह्यतां वचः-इति केन कस्मै
उक्तम्?
b) अभिज्ञानाङ्गुरीयकं शकुन्तलायाः हस्तात् कुत्र भ्रष्टम्?
c) कीदृशः गजः धर्मारण्यं प्रविशति?
d) तपस्विनः नृपतिभ्यः कीदृशं करं दांति?

5. a) अधोनिर्दिष्टेषु छन्दोद्वयस्य सोदाहरणं लक्षणं संस्कृतभाषया
देवनागरीलिप्या च उल्लेख्यताम्-
Define and illustrate any two of the following
metres : 5x2=10

- i) वंशस्थविलम्। ii) रथोद्धता।
iii) वसन्ततिलकम्। iv) मन्दाक्रान्ता।

- b) अधोनिर्दिष्टेषु पङ्क्तिद्वयस्य छन्दोनामोल्लेखपुरःसरं संस्कृतभाषया
देवनागरीलिप्या च विचारः प्रदर्शयताम् -
Scan and name the metre in any two of the
following : 2½x2=5

- i) चलापाङ्गा दृष्टिं स्पृशसि बहुशो वेपथुमतीम्।
ii) नीवाराः शुकगर्गकोटरमुखभ्रष्टास्तरूणामधः।
iii) अभिमुखे मयि संहतमीक्षितम्।
iv) क्षीणाः जनाः निष्करुणाः भवन्ति।